

nekima od njih, poput I., IV. i V., dajući time na znanje da Bog, obitelj i život, kako osobni tako i tuđi, trebaju biti središte naših misli, riječi i postupaka.

Knjiga *Život biraj* potiče nas svojim dubokim i bogatim duhovnim razmišljanjem da se vratimo, kako kaže sama autorica, s. Marija od Presvetog Srca, svoje Stvoritelju i Ocu, opslužujući ovaj pozitivni Božji zakon zapovijedi, koji će nam vratiti mir i radost, utjehu i blagoslov, snagu i sigurnost u životu, a posebno nadu u vječno spasenje.

Alan Modrić

Dragan Nimac (ur.), *Glagoljaško pučko crkveno pjevanje u Šibenskoj biskupiji. Jezera. Župa Gospe od Zdravlja — Jezera. Pjevana baština. Knjiga 4, Hrvatska kulturna udruga Pjevana Baština, Zagreb 2010, 167 str.*

Pred nama je peta knjiga iz niza Glagoljaško pučko crkveno pjevanje u Šibenskoj biskupiji. Cijeli ovaj multimedijalni projekt o glagoljaškom pučkom crkvenom pjevanju pokrenut je s ciljem predstavljanja posebnosti i bogatstva hrvatske pjevane baštine. Ovo izdanje sadrži knjigu o povijesti i crkvenom pjevanju u Jezerima, dva nosača zvuka (CD) te jedan nosač slike i zvuka (DVD).

O povijesti mjesta i župe Jezera piše Šimun Radnić. Jezera su se smjestila na jugoistočnoj strani otoka Murtera, a prvi put se spominju 1298. godine. Narod se tradicionalno bavio vinogradarstvom, maslinarstvom, voćarstvom, ribarstvom i pomorstvom. Ipak, ovo mjesto oduvijek je obilježavao bogat društveni život, što se vidi iz brojnih bratovština i udruga tijekom povijesti. Danas ono broji oko 1000 stanovnika.

Kroz duga stoljeća boravka Hrvata na ovim prostorima gradila se raznolikost i prepoznatljivost u običajima i drugim umjetničkim sredstvima izražavanja. Posebno se razvilo pjevanje, koje je

danas sve ugroženije zbog migracije iz sela u grad. Dr. sc. Dragan Rimac donosi nam povijesne crtice o glagoljaškom pjevanju u župi Jezera. Ono svoj slobodni razvoj započinje u 12. stoljeću, kada papa Inocent IV dozvoljava senjskom biskupu Filipu slavljenje bogoslužja na staroslavenskom jeziku hrvatske redakcije. U 19. stoljeću raznim reformama i modernizacijom sve više nestaju glagoljaški svećenici. Ipak, sve do Drugoga vatikanskog sabora u Hrvatskoj se zadržalo glagoljaško pjevanje na misi.

O samim običajima i praksi glagoljaškoga pučkog crkvenog pjevanja u Jezerima piše etnolog Livio Marijan. Pjevači se primarno sastoje od dvije skupine muškaraca koji tijekom liturgijskih obreda sjede s desne i lijeve strane u svetištu, a žene se pridružuju iz puka. Pjevaju se mise, časoslov te razni liturgijski i paraliturgijski napjevi.

O odnosu svjetovnoga i crkvenoga pučkog pjevanja u Jezerima piše mr. sc. Vedrana Milin Ćurin. Jezera su uspjela sačuvati u svojoj maloj sredini glazbenu tradiciju svojih predaka koja se prenosi s koljena na koljeno. Ta je glazba prvenstveno vokalna te se izvodi isključivo *a cappella*.

Pučki crkveni pjevači stoljećima su miješali pučku svjetovnu glazbu i gregorijanske melodije, stvorivši mnoštvo glazbenih stilova i lokalnih melodija. Glagoljaško je pučko crkveno pjevanje utemeljeno na višestoljetnoj praksi pjevanja na hrvatskom narodnom jeziku, od srednjega vijeka pa sve do danas. Ovo pjevanje i danas živi u mnogim primorskim župama, osobito u razdoblju korizme i vazmenog trodnevlja, a u nekim župama i tijekom cijele godine. Predstavlja jedinstvenu kulturnu i povijesnu baštinu našeg naroda, stoga je i potrebno da se ona očuva. Za svaku je pohvalu multimedijalni pristup u kojem se pjevanu baštinu ujedinjuje u jednu cjelinu — pisanje, govor i pjevanje. Izdanje je također vrlo bogato fotografijama iz povijesti i sadašnjosti samog mjesta i njego-

vih stanovnika. Svojom širinom može zadovoljiti interese znanstvenika, glazbenika, zaljubljenika u kulturu i povijest, vjernika te turista, a nadam se da će potaknuti i interese šire zajednice u proučavanju i očuvanju kulturne baštine, a osobito pjevanja.

Zvonimir Marinović

Silvano Fausti, *Prilika ili napast*, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb, 32011, 166 str.

Knjiga *Prilika ili napast* spada u biblioteku FTI-a pod naslovom *Duhovni život*. Svrha ovoga niza je uvesti današnjeg čovjeka u prostor Duha, kako u svakidašnjim okolnostima tako i u povlaštenim trenucima posebne prisnosti s Bogom. Autor ove knjige je Silvano Fausti, talijanski isusovac koji na temelju ignacijanskog umijeća razlikovanja duhova piše ovo djelo. Sami naslov knjige već nas potiče na dublje razmišljanje. Kako razlučiti priliku od napasti? — to je temeljno pitanje ove knjige. U svakoj se stvarnosti i životnoj situaciji uvijek nude dvije suprotstavljene mogućnosti. Životno umijeće i mudrost je stoga jedino u tome da razlučimo *priliku* kako se ne bismo izgubili u *napasti*, odnosno da razlučimo ono čime se ostvarujemo od onoga što nas upropaštava. Autor želi ovom knjigom povesti čitatelja na svojevrсни unutarnji put prema istinskoj slobodi. To je i razlog zašto mnoga poglavlja knjige završavaju rečenicom *Lijepo je biti slobodan*. Čitatelju se nude vježbe koje otvaraju put prema slobodi tako što upućuju na razliku između prolazne ugone i duboke radosti, između pozitivne i negativne žalosti, između izvorne radosti i njezinih nadomjestaka. Jer krite-

rij jesmo li na dobru ili lošu putu u konačnici je radost ili žalost srca.

Temeljnu strukturu ove knjige čine uvod i četiri poglavlja. U uvodu se naglašava općenita važnost razlučivanja za čovjeka i njegovo djelovanje. Znati razlučivati znači steći vještinu čitanja u kojem smjeru vode želja srca, a da se tako ne zaluta na put koji vodi onamo gdje nismo nikada željeli stići. U prvom poglavlju riječ je o posebnom ispitu savjesti. Ova vrsta ispita savjesti usmjeruje se samo na jednu slabost budno je prateći kako bi je što radikalnije iskorijenila. Autor ističe kako je i sam sv. Ignacije obavljao ovu vježbu sve do kraja života. Drugo poglavlje govori o općem ispitu savjesti kojemu je cilj ulazak u sama sebe kako bi se promotrile vlastite misli, riječi i djela u svjetlu Božje volje. Treće poglavlje temelji se na pravilima sv. Ignacija o ponašanju duše koja reagira žalošću ili radošću na tri moguće okolnosti: kad se ide iz zla u gore, kad se ide iz zla u dobro, kad se ide iz dobra u bolje. U četvrtom poglavlju autor nam pojašnjava kako nas razlučivanje dovodi do slobodnog i odgovornog odlučivanja. Slobodno komentirajući pravila sv. Ignacija o pravom izboru, autor u ovom poglavlju donosi izvanredne vježbe o tome kako čovjek može spoznati ono što uistinu želi i kako se i odlučiti za to.

Ova knjiga kao mali priručnik unutarnjeg života donosi određene vježbe koje se provode na duhovnom polju. Same vježbe nikad ne postižu neposredni učinak. One su uvijek put koji s vremenom donosi napredovanje i zadovoljstvo koje iz dana u dan raste. Tako i vježbe i poticaji doneseni u uvoj knjizi imaju skladno tome jasan cilj — otvoriti put prema slobodi i umijeću razlučivanja i odlučivanja.

Pero Lovrić